

« riis Christi abscidit funem qua erat ligatus et flammis gellatoribus dixit : Numquid interficietis eum « nondum dijudicatum et condemnatum, et causam mortis facietis vestram ? » Etenim verisimile est, hunc hominem, videntem, quod Christus supervivere posset, sperasse, quod paulo post universus populus per violentiam ipsam quoque crucifixionem extorquere posset, quemadmodum reipsa postea evenit.

5. — Idem Carthusianus aliam quamdam revelationem hisce verbis recenset¹ : « Item quod in primo ictu flagelli caro ejus perforabatur et sanguis exsiliit, et quod Virgo Maria adstabat, primumque ictum illum Filii sui et vulneratio nem inde sequentem conspiciens, cecidit in terram ut mortua, nec redita ad seipsum, nisi flagellatione completa; tuncque aspexit corpus Filii sui dilaceratum et undique cruentatum. » Didacus Stella de hoc mysterio ita meditatur² : « Finis regius et pretiosissimus sanguis de omnibus partibus corporis, et ejus corpus candidissimum a crurore ejus roseo rubricatur per totum. Superadditur, reiteratur, et spissatur plaga super plagam, livor super livorem, fractura super fracturam, sanguis super sanguinem, quoadusque tam tortoribus, quam inspectoribus fatigatis, solvi jubetur a columna, cui fuit alligatus. » Salmeron quoque hac de re hanc habet ponderationem³ : « Ubi Dominus flagellatus fuit, et quidam reseruerunt funes, quibus erat ligatus, recidit super sanguinem suum, quo erat ipse repletus; ad hoc enim proderat funibus fuisse ligatum, ne ex virium defectu caderet. Postquam a columna solutus fuit, iterum in terra verberatus est, ne maneret illæsum pectus, quod columna tectum fuerat. » Lucas Brugensis auctoritatem citat S. Hieronymi, dicentes⁴ : « Pectus Dei capax, ait Hieronymus flagella secuerunt. » S. Cyprianus de crudeli carnificina disserens, qua S. Martyres dilaniati fuerunt, de illis dicit, quod longe magis in Christo Martyrum Rege adimpletum fuit; ait enim⁵ : « Jam rupta compage viscerum, torquebantur in eis jam non membra, sed vulnera. » B. Laurentius Justinianus hujus supplicii crudelitatem similiter affectuosis hisce verbis meditatur⁶ : « Ligatur, cæditur, totoque flagris corpore dissipatur. Nunc scapulas, nunc ventrem, nunc brachia, nunc crura cingunt vulnera vulneribus, plagas plagis recentibus addunt. Hinc livor tumens, inde sanguis erumpens. Variatum cute decorata reddit corpus, adeo ut membrorum compages visibles fierent. Prophetæ vaticinium tunc completum fuit, dicentes : Vidimus eum, et non erat aspectus. »

¹ DIO. CAR., ib. — ² DID. STELL., in Luc. — ³ SAL., ib. — ⁴ LUC. BRUG., in Matt. — ⁵ S. CYPR. — ⁶ B. LAUR JUST., de Triumph. Christi agon., c. 14.

6. — Devoti passionis Dominicæ cultores animo semper magis intento, majorique cum fructu præcunotis aliis passionis Dominicæ mysteriis hanc meditati fuere flagellationem. Cardinalis et Martyr Roffensis ab impio rege Angliae Henrico VIII, qui a fide Romana Catholica apostatavit, incarceratus fuit. Quo in carcere constituto, rex magna cum aviditate ad ejus cucurrit reconditoria, sperans omnino, se in iisdem aurum et gemmas in magna quantitate et valore reperturum esse. Inter alia, dum unum aperiretur reconditorum, ferro seratum, speraretque se in eodem inventurum magnum aliquem thesaurum, et quidem thesaurum invenit, non tamen illum quem quarebat, sed alium quem non cognoscebat; invenit namque in illo asperum quoddam cilicium et rigidam disciplinam, cum pauculis denariis, quos post acceptam disciplinam in eleemosynam distribuere solebat: Ecce tibi qualiter sanctus hic Præsul flagella Christi meditando, iisdem per proprii corporis flagellationem responderit, ac proinde palma martyrii remuneratus fuerit. In vita Cardinalis Stanislai Hosii¹, qui saeculo superiori cum raro perfectionis exemplo vixit, legitur, quod vicinus morti, Passionem Domini nostri recitari audiens, « ubi flagella et spinea corona memorarentur et Confessarius acerbatus tem illius doloris, quem Salvator noster pertulit, ob oculos poneret, atque ad fortiter perferendam mortem hortaretur, Cardinalis respondit : Fortiter et constanter. » P. Bollandus de B. Henrico Susone referit, illum² in memoriam flagellationis Dominicæ, post tergum crucem quamdam detulisse, cui xxx asperi claviculi infixi erant. « Hac cruce longo tempore bis quotidie se flagellabat hoc pacto : Pugno crucem tundebat, mox clavi in carnem adacti adeo infligebantur, ut cum vestibus eos cogeretur extrahere. Fecit autem haec adeo recte et provide, ut nemo facile id posset animadvertere. Primo se flagellabat in hunc modum : quando in sua meditatione ad eam pervenit columnam, ubi Dominus suus præ filiis hominum forma speciosus, tam immaniter fuit virginis et plagis cæsus, rogabat eum, ut suis vulneribus sua vulnera sanaret. Secundo flagellabat se, ubi cum Domino suo venit ad crucem, eique is clavis affixus fuit, ad quam etiam ipse se clavis astrinxit, eo animo, quod nunquam ab illo vellet separari. » Idem Auctor in vita S. Anscharii Hamburgensis Archiepiscopi scribit³, quod cum sancto huic præsuli videretur se presentem astisset, quando Christus verberibus, virginis et flagellis dilaniatus fuit, « ipse non sufferens sic illum puniri, accurrens opposuit se post dorsum ejus verberibus, ut omnia verbera quæ illi infligebantur, ipse in corpore susciperet. »

¹ Vit. Cardin. Hosii. — ² BOLL., 25 jan., fol. 662. — ³ Id., 3 feb., fol. 423.

DISCURSUS IV.

VARIE ADDUCUNTUR CONSIDERATIONES ET MORALITATES, QUÆ EX CHRISTI FLAGELLIS ERUUNTUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Ictus et vulnera flagellationis fuerunt quasi innumera. — 2. Christi flagellatione reconciliati sumus Deo Patri. — 3. Et propterea cum summo amore et aequanimitate sustinuit illa verbera. Planctus Christi in horto, in flagellatione versus fuit in gaudium. Judei in flagellando Christum tria ignorabant. — 4. Quomodo Christus ignoraverit suam flagellationem. — 5. Isaac fuit figura Christi. — 6. Documenta ex Christi flagellatione eruuta. — 7. Christus sua flagellata sanctificavit et dulcoravit nostra flagella et tribulationes. Declaratur utilitas flagellarum quibus nos castigat Deus. Peccata assimilantur flagellis.

Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum et flagellavit. Joan., xix, 1.

1. — Non satis liquide convenit inter interpres, ad quem numerum hujus crudelis flagellationis verbera ascenderint; hoc tamen certum est, quod omnem excesserint consuetam mensuram a legibus tam Hebræis quam Romanis constitutam. Ludovicus Granatensis insignis contemplativus et erga passionem Domini devotissimus, verbera haec ad numerum 7500, ascendisse existimat. Alphonsus de Oroso numerum illorum 15490 fuisse putat. Quæ tamen numeri exorbitantia potius devotioni hujus auctoris quam veritati historicæ adscribenda videtur, prout Salmeron, qui hasce opiniones refert, prudenter declarat, inquiens⁴ : « Revera haec magis ex religione et pietate excogitata sunt, quam sint certa et explorata. » Idem quoque Salmeron citat Ludolphum Carthusianum, ex revelatione cuidam ancillæ Dei facta asserentem, verbera flagellationis fuisse numero 15490. Id vero quod in hac materia indubitatum videtur, est hoc, quod scilicet, si non quoad numerum, certe quoad penam proportionata fuerint litro et satisfactioni peccatorum nostrorum, quæ innumerabilia erant. Unde Didacus Stella ait² : « Innumerabiles fuerunt plaga ejus; nam cum pro mensura peccati sit plagarum modus, Christus flagellatus fuit pro peccatis nostris, quæ fuerunt innumerabilia. » Id quod sine dubio a Ludolfo Carthusiano didicit, qui diu ante ipsum in haec verba scripsérat³ : « Quot et quante plaga, vel vulnera in hac flagellatione sibi infligebantur, pro certo sciri non potest, nisi per revelationem, sed oportuit ea esse quasi innumerabilia; sic enim, ut dicitur in Deuteronomio, pro mensura peccati erit et plagarum modus, Christus autem flagellabatur pro peccatis nostris, quæ utique sunt innumerabilia, quare et plaga innumerabiles. » Ad hoc quoque proposi-

¹ SALMER., t. X, tr. 29. — ² DID. STELLA, in Luc. — ³ LUD. CART., p. 2, c. 62. — ⁴ DEUT., XXV, 2.

tum deservit celebris ille Psalmista textus, dicentis in persona Christi¹ : Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam; ubi S. Hieronymus legit² : « Araverunt arantes, prolongaverunt sulcum suum. » Et vero nulla lex, quantumvis sit barbara, corpora humana per virgarum et flagellarum vomerem arari et sulcari præcipit: multo minus ut percussionum aratrum ad ipsa usque ossa profundetur, prout factum in Christi delicatissima carne, quæ precedenter nocte in horto Gethsemani sudorem illum sanguineum tam copiose emiserat et per atrocissimam, quam sustinuit agoniā, prorsus debilitata erat, nec non per tot vincula, funes, catenas, calcis, alapas, aliosque crudelissimos insultus exhausta remanserat. At vero nequaquam miranda est infinita haec flagellarum et catenarum multitudo, siquidem multa flagella peccatoris; et ipse³ attritus est propter sceleram nostra. Unde S. Athanasius ait⁴ : « Flagellatur in dorso suo, ut recumbentem sarcinam peccatorum dispergat. » Ludolphus Carthusianus ex Redemptore nostro scisicitatur, inquiens⁵ : « Quomodo tu flagellaris, qui nos a flagellis eruis ! » Sed facilis est responsio, quia supra se omnia peccata nostra diluenda assumpserat⁶ : Posuit Dominus in eo iniurias omnium nostrum. Nos putavimus eum quasi percussum a Deo et humiliatum, ipse autem vulneratus est propter iniurias nostras, attritus est propter sceleram nostra; disciplina pacis nostræ super eum et labore ejus sanati sumus. Quibus verbis Isaías mystrium hujus flagellationis, ad removenda a nobis divinæ justitiae bene promerita flagella a Deo ordinatum fuisse, tam clare prædictit, ac si non de re futura, sed præterita loqueretur.

2. — Forerius præfatum Isaiae textum in favorem nostrum exponit, dicens⁷ : « Ut integre essent res nostræ, et nobis bene esset, et in summa pace, tranquillitate et felicitate vitam ageremus, placuit ipsi, ut correptionem illam, verbera et plaga, quas nos commeriti eramus, Filius suscepit. Nos ergo qui eramus inimici et filii iræ, qua excandescente non poterat nobis pax et salus constare, digni eramus verberibus, quibus vel si affecti fuissemus, non propterea reconciliare mur et bene nobis fuissest. Castigatione et verbibus Filii Dei reconciliati sumus Patri et deseruit ira Patris: unde reddita nobis est sanitas; nam sicut dicebat David⁸: Non est sanitas in carne mea, non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum. »

3. — Valde notanda sunt illa Redemptoris nostri de innumeris flagellis, quibus excoriatus fuit, per os Psalmistæ enunciata verba⁹: Congregata sunt super

¹ Ps. CXXVIII, 3. — ² S. HIER., ib. — ³ ISA., LIII, 5. — ⁴ S. ATHAN., qu. ultim. ad Antioch. — ⁵ LUD., CART., ib. — ⁶ ISA., LIII, 5. — ⁷ FUR., ib. — ⁸ Ps. XXXVII, 8. — ⁹ Ps. XXXVI, 15.

me flagella et ignoravi. Quomodo enim flagella ignorare poterat, qui ea patiebatur? Num ergo asperitatem flagellorum, quæ ad ipsa usque ossa pertingerant, nequaquam sensit? Numquid contrarium per os ejusdem Prophetæ insinuavit, dum ait¹: *Quoniam ego in flagella paratus sum et dolor meus in conspectu meo semper?* Respondetur, Christum tanto cum amore et aequanimitate verbera illa sustinuisse, ut in portione superiori, in qua tantus jubilus erat beatitudinis, ea ignorare videretur. In hoc enim tormento stabat, vultum præ se ferens imperturbabilem, faciemque serenam, quasi sine ullo doloris sensu; adeo ut de imperturbabilitate ejus dici potuerit, quod S. Augustinus in laudem S. Vincentii Martyris in hæc verba inquit²: « Tanquam alius torqueretur et alius loqueretur. » S. Thomas predicta Psalmistæ verba ita exponit³: « Ostenditur patientia Christi, quia ignoravi, id est, ac modum ignorantis me habui, tacendo scilicet et non loquendo. » Taulerus de hisce flagellis ita meditat⁴: « Flagella tortorum totum ejus corpus crudeliter lacerarant, et amor nihilominus cor ipsius in patientia servabat illæsum. Jam ministri pene flagellando defecerant et Christus secundum affectum nec dum patiendo fatigatus erat. » Idem Redemptor noster per os ejusdem regii Vatis de se predixerat⁵: « Convertisti planetum meum in gaudium mihi, concidisti saccum meum et circumdedisti me lætitia. At vero quomodo Christus dicere poterat, quod Pater ejus coelestis corporis sui saccum flagellis concidisset, cum supplicium hoc ei a præside Pilato impositum fuisse constet? Sed facilis et perspicua ad hoc est responsio, quia Pater ait⁶: « Propter seclus populi mei percussi eum; sine decreto enim et beneplacito paterno flagellum non appropinquasset tabernaculo ejus. Incognitus olim Carmeliteanus, nunc vero famosissimus P. Michael de Ayguanis de Bononia, per planetum, sudorem intelligit sanguineum et tristitiam præcedentem in Gethsemani toleratam; hæc enim modestia Salvatoris nostro in sua flagellatione versa est in jubilum et lætitiam magnam S. Hieronymus loco verbi concidisti, legit solvisti, vel ex Hebreo aperiuit, quasi dicere vellet juxta præfati Incogniti interpretationem⁷: « Iste Christi saccum, conscius fuit tempore passionis per multa verbera, plagas et vulnera, ut a planta pedis usque ad verticem non esset in eo sanitas. » Porro gaudium istud derivabatur ex complacentia, quam habebat ex satisfactione per ipsum pro peccatis nostris præstata, ut nos a Satanæ et æternæ mortis servitute liberaret. Sunt et aliæ diverse hujus verbi: *Et ignoravi*, expositiones. Etenim S. Thomas inquit⁸: « Alia littera habet: *Ignorabant*. Tria enim ignorabant, scilicet

¹ Ps. xxxvi, 48. — ² S. AUGUST. — ³ S. THOM., in Ps. — ⁴ TAUL., c. 24. — ⁵ Ps. xxix, 12. — ⁶ ISA., lxx, 8. — ⁷ INCOGN., ib. — ⁸ S. THOM., ib.

« cet quem flagellarent, quia si cognovissent, nunquam Dominum glorie crucifixissent. Item causam, quare: *Joan.*, xvii, 23. Si male locutus sum, etc. » Cui addi potest, quod non penetrarint in altissimæ humanæ Redemptionis, divinorumque decretorum mysteria. « Item tertio ignorabant, » inquit idem sanctus doctor, « effectum iniquitatis; » pro haec enim perpetuo sunt privati, etc. » Et ideo observandum, quod regii Psaltis oraculum immediate post subiectat prædictionem desolationis populi illius, ejusque obstinationem et impotentialiam; subdit enim: *Dissipati sunt, nec compuncti.* Unde Albertus Magnus versioni illi adhærens, qua legitur: *Et ignoraverunt*, ita scribit¹: « Ignoraverunt, quod hoc factum, esset in caput illorum reversurum; » nam prout omnium saeculorum experientia docuit, hæc flagella ceciderunt super illos, siquidem tanquam servi et mancipia, omnibus et singulis terræ nationibus sunt misere subjecti. Unde S. Bruno Carthusianæ solitudinis Patriarcha, verbum *dissipati sunt*, ita exponit, u sensu sit²: *Dissipabuntur per totum orbem.* Hugo Cardinalis hanc illius: *Et ignoravi*, dicit esse intelligentiam, id est³, *ad modum ignorantis reputatus fui.*

4. — Toletus in Joannem, dictionem illam: Ergo, notat: *Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum, et flagellavit;* ait enim⁴: « Illa particula, Ergo, indicat causam flagellationis, nempe cum nollet plebs dimitti Jesum, sed Barabbam, et ex altera parte nihil morte dignum esset in eo inventum, propter tumultum populi et clamores Principum, pœnam hanc elegit, ut et suæ conscientiæ, innocentiam Christi dictanti et illorum furori aliqua ex parte satisfaceret. Tunc impletum est illud Psalm. xxxiv⁵: *Congregata sunt super me flagella, et ignoravi;* id est, innocens et sine culpa fui, nec quæ mihi imponebantur, commiseram. » Quæ expositi coincidit cum illa S. Brunonis, dicens⁶: « Ignorabam causam qua flagellabar, » quia ipsem Judex in testimonium innocentiae ipsius sepius protestatus fuerat: *Nullam invenio in eo causam.* S. Bruno verbum *ignoravi* ita explicat: « Ignorabam, non quantum ad sapientiam, sed quantum ad rei experientiam, quod est dicere: « Non eram reus. » S. Hieronymus inquit: « Quando Christus dicit: *et ignoravi*, quidam hoc referunt ad dolorem vulnerum quæ patiebatur in cruce, sed melius ad peccata refertur, quod non habuerit conscientiam peccatorum. Et ignoravi, non quod ignoret Christus aliquid, sed ignoravit quia propter quod istud mihi accidit, non comisi. »

5. — Apud Jeremiam Salvator noster ait⁷: *Et*

¹ ALB. MAG., ib. — ² S. BRUNO, in Ps. — ³ HUG. CAR., ib. — ⁴ TOLET., in Joan. — ⁵ Ps. xxxiv. — ⁶ S. BRUN., in Ps. xxxvii. — ⁷ JER., xi, 19.

e go quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam et non cognovi. Quid enim a Deo infinitæ majestatis et potentie magis alienum esse poterat, quam quod illa tanta Majestas verberibus et flagellis subjiceretur? siquidem ut Psalmus ait: *Non accedit ad te malum et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.* Quis mirari poterit, quod Isaac, qui figura Christi fuit, patrem suum interroga- verit: *Ubi est victimæ holocausti?* nam ut Lippomanus ait: « Nihil minus mentem inciderat Isaac, quam se unicum filium a patre occidendum jussu Dei, ex eius gratia contra naturam centenario genitus et hæres datus erat. » Quis unquam credere potuisse, quod Filius Dei, qui speculum est sine macula, quique peccatum non fecit, tanquam reus et malefactor criminosisimus, flagellis subi- ciendus fuisset et verberibus?

6. — Documenta porro, quæ ex hac flagellatione addiscere possumus, ex pluribus nobis capitibus insinuantur. Et quidem in primis Salmeron hanc nobis moralitatem indicat¹: « Si flagellato leone catulus timet, quomodo verberato leone de tribu Juda, pro iniquitatibus nostris, nos putridi canes non timebimus flagellum æternum impen- dens, nisi temporali illud redimamus? » Didacus Stella similiter ait²: « Si Christus tam graviter flagellatus est innocens pro peccatis alienis, quam graviter putas noxios, nisi se correxerint, esse flagellandos pro peccatis propriis? »

7. — Divus Chrysostomus circa hanc flagellationem memorabilem quamdam habet sententiam, quæ paulo ante dicta egregie confirmat; ait enim³: « Sic contemnebat flagella, quasi in alieno corpore pateretur, ac quemadmodum si adamantium possideat corpus. » Hujus autem patientiæ causa erat affectus immensus, quo flagella ira Patris sui, pro nostris peccatis justissime promerita, a nobis sublata esse anxie cupiebat; nam ut S. Ambrosius ait⁴: « Flagellatus ipse est, ne nos flagellaremur. » Et S. Bonaventura ait⁵: « Flagellatus fuit ad satisfactionem pro deliciis et lascivia. » Unde tale nobis formare licet argumentum: Ex quo is qui innocens erat, in nostrum beneficium, flagella quæ nobis debebantur, tanta cum hilaritate sustinuit; cur nos, qui malefactores et rei sumus, non prona voluntate acceptabimus flagella illa, quæ tanto cum jure sustinuit; cur nos, qui malefactores et rei sumus, non prona voluntate acceptabimus flagella illa, quæ tanto cum jure supra dorsum nostrum in peccatorum nostrorum expiationem exonerari juste deberent? Finis quoque valde præcipuus, quem sibi Redemptor noster, hoc supplicium subeundo, propositum habuit, hic fuit, ut scilicet in sua persona sanctificaret flagella, adversitates, tribulationes, cunctasque alias hujus lachrymabilis

¹ SALM. — ² DID. STEL. — ³ D. CHRYS., h. 82 in Acta. — ⁴ S. AMBR., in Luc. — ⁵ S. BONAV., ib.

¹ SALM. — ² S. AUG., in Gloss. Heb. — ³ ISA., liii, 8. — ⁴ II REG., xliv, 17. — ⁵ HUG. CARD., in Marc. — ⁶ S. AUG., ib.

« Unicus sine peccato, non tamen sine flagello. » Idem S. Augustinus in Soliloquii suis inquit¹: « Domine Jesu, cum te videam flagellatum, nolo esse sine flagellis. » Porro Regius Prophetæ David olim Deo dicebat²: *Ut jumentum factus sum apud te*. Et vero quando jumentum pigrum est et lentum, virga aut baculo percutitur: idem quoque facere debet Christianus, quando jumentum corporis sui pigrescit, et non vult exequi illud Apostoli consilium³: *Portate Deum in corpore vestro*; tunc enim illud flagellis cädere debet; atque hunc in finem laudabilis disciplinarum usus est inventus⁴: *Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, et pereatis de via justa* Communi proverbio dici solet: *Clavis clavo tunditur*. sic quoque flagellis a nobis removenda sunt flagella asperiora, id est, nostra peccata. Innoc. III, rationem assignat, cur flagellis assimilentur; dum enim verba illa expounit⁵ *Multa flagella peccatoris*, ita scribit⁶: « *Multa dicuntur flagella peccatorum, quia et in carne flagellantur exterius, et in mente flagellantur interius. Flagellantur in vita præsenti, et flagellantur in vita futura. Flagellantur ex culpa, et flagellantur ex poena. Flagellantur a Deo, et flagellantur ab homine. Flagellantur a mundo, et flagellantur a dæmonie, ne possit quisquam per singula enumerare peccatorum flagella.* » Ab his igitur flagellis benignissimus Salvator noster per merita flagellationis suæ nos misericorditer liberare voluit: « *Traditus est militibus verberandus* », inquit S. Hieronymus⁷, « *et illud sacratissimum corpus, pectusque Dei capax flagella secuerunt*. » Hoc autem factum est, ut quia scriptum erat: « *Multa flagella peccatorum, illo flagellato, nos a verberimus liberaremur*, dicente Scriptura ad virum justum: *Flagellum non appropinquavit tabernaculo suo*. » Huic porro spectaculo verisimile est, Sacerdotes, Scribas, Pharisæos, aliquosque Synagogæ principes ingenti astitisse cum gaudio, idque non solum, ut illum inter flagella deriderent, et militibus flagellantibus animum suggererent, ut ad flagellandum tanto efficerentur crudeliores; verum etiam, quia videbant suas in eum exerceri vindictas, siquidem in corde suo semper illud foverunt odium, olim contra illum conceptum, quando in conspectu totius populi, non solum acriter reprehensi, verum etiam arrepto propria manu flagello ignominiose flagellati fuerant, eo quod tempus profanassent.

¹ S. AUG., solil. c. 64. — ² PS. LXXII, 23. — ³ I COR., vi, 20. — ⁴ PS. II, 12. — ⁵ PS. XXXI, 10. — ⁶ INNOC. III in Ps. II Pœnit. — ⁷ S. HIER., in Matt.

DISCURSUS V.

DE CORONA SPINEÆ IGNOMINIA, ACERBISSIMISQUE DOLORIBUS.

IDEA SERMONIS. — 1. Ex quo motivo milites Christum coronaverint spinea corona, cum Pilatus hoc non ordinaverit. Synagoga quam Christus plantaverat vineam, produxit spinas, quibus coronatus fuit. — 2. Spinea corona non solum summopere dolorosa, sed etiam Christo valde fuit probrosa et contumeliosa. — 3. Ulterius deducitur contumelia spineæ coronationis. Coronatio spinarum designata fuit per puncturas apum. — 4. Corona spinea contexta fuit in formam pilei. — 5. Quales fuerint spinæ, ex quibus corona compacta fuit. — 6. Examinatur ulterius gravitas hujus supplicii spineæ coronæ. Quam valide corona ipsius capiti et fronti fuerit impressa. — 7. Corona spinea capiti Christi ingentes inflixit dolores. — 8. Quomodo fructus colligendi sint ex his spinis.

Plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus. Matth., xxvii, 29.

1. — S. Bernardus erga Salvatoris passionem devotissimus ad hoc corona spineæ mysterium se reflectens, continere se nequivit, quin exclamaret¹: « O Rex gloriæ, et corona omnium te confitentium, te sequentium, pugnantium pro te, viventium pro te, manentium in te! Quis te tam amaro vinculo confusionis addixit? Ecce operit confusio caput tuum, et faciem tuam amabilem. Ingeritur tibi a generatione prava et amaricante honor derisorius in corona, sed ex spinarum aculeis contendunt in te dolor et confusio. Nescio in utro magis puniaris: Corona derisionem, spinæ ingerunt punctionem. » Flagellatio quidem a præside jussa fuit, ad mitigandos sœvientes Judæorum animos; at vero idem præses de hac coronæ spinea, non minus ignominiosa quam pœnosa, capiti Christi imponenda, ne verbo quidem meminerat. Ac proinde mirum est, quomodo lictores in executione jussuum Præsidis adeo præsumperint excedere, tam acerbum Christo inferendo tormentum. « *Et quomodo milites, hæc faciebant, quererit Chrysostomus*², « *siquidem non præceperat Pilatus?* » Et respondet, « *id eos fecisse ad Judæorum gratiam, necque enim nocte a Pilato jussi cum Juda profecti sunt, sed pecunia a Judæis electi omnia audebant.* » Deus per multa sœcula Synagogam ad instar vineæ cuiusdam excollerat, unde dicit³: *Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ, et non feci ei?* At vero pro eo, quod fructus salutares producere debuisse, spinas ei progerminavit et tribulos, quas milites ad Judæorum instigationem amputarunt, ut Christo ignominiosam et acerbam coronam contexerent. Unde

¹ S. BERN., de Pass. — ² CHRYS., h. 83 in Joan. — ³ ISA., v, 6.

DE FLAGELLATIONE ET CORONA SPINEA, DISC. V.

261

S. Ephrem ait¹: « *Texuerunt ei coronam ex spinis propriis, quas vinea Judæorum fructificaverat, illudentesque ei, Regem salutabant.* » At vero condignas hujus crudelitatis reportarunt poenas, siquidem ut idem Isaías protestatur vaticinando²: *Ponam eum desertam, non putabitur, et non fodietur, et ascendent vespres, et spinæ.* Porro corona ista spinea, inventio quædam fuit, ab implacibili inimico infernali lictoribus isti suggesta; siquidem præteritis temporibus a quinque mille et amplius annis, licet diversa atrocissimarum pœnarum instrumenta fuerint inventa, ad nullius tamen sœculi notitiam unquam pervenit, quod tyrannus, quantumvis crudelissimus, reum aliquem tam crudeli, et vituperoso supplicio cruciarit. Unde quidam Passionis Dominicæ devotissimus auctor inquit³: « O diabolicum, et inauditum inventionem! Quis enim audivit unquam tale supplicium? Quomodo in mentem hominum venire potuit? Furor excoxitavit, diabolus invenit, ad famam Christi extinguidam, quasi tantorum, et inauditorum scelerum reus esset, ut vetera tormenta ad ea expianda non sufficerent, sed nova et inusitata adhiberi deberent. »

2. — *Corona derisionem ingerit.* Porro Tertullianus diu ante S. Bernardum in libro *de corona militis* circa finem, idipsum notavit: ait enim: « Certe præter figuram contumelia in promptu est, et turpitudo, et dedecratio, et his implexa sœvitia, qua tunc Domini tempora, et foedaverunt, et lancinaverunt. » Et vero vilipendium personæ injuriatæ tanto magis crescit, quanto sublimior erat ejusdem personæ dignitas, vilioresque et abjectiores injuriantes. S. Gregorius Nyssenus in oratione quadam inquit⁴: « *Coronam e spinis imposuerunt ei, qui coronam donat eis, qui confidunt in ipso.* » Psalmista ait⁵: *Qui coronat te in misericordia et miserationibus.* Is cujus tempora cingebantur corona spinea, Deus ille erat, de quo liber Sapientiae hoc perhibet testimonium⁶: *Justi autem in perpetuum vivent, et apud Dominum est merces eorum, ideoque accipient coronam decoris, et diadema speciei de manu Domini.* Deus inquam, ille erat quem discipulus a Domino dilectus prius spinis per ludibrium coronatum aspergit, postea vero in Apocalypsi in magnifico throno sedentem vidit, ad cuius pedes viginti quatuor Seniores in signum humillimi obsequii procidebant etc. Ait enim sacerdos textus⁶: *Procidebant viginti quatuor Seniores ante sedentem in throno, et adorabant viventem in sœcula sœculorum, et mittebant coronas suas ante thronum, dicentes: Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, et honorem.* Quod si igitur Reges Christum adorant, suasque coronas ad pedes ejus abiecunt,

¹ MATT., XI, 11. — ² I COR., XI, 3. — ³ MATT., III, 17. — ⁴ TAULER., c. 33 de Pass. — ⁵ I MACHAB., IV, 57. — ⁶ CANT., III, 11. — ⁷ S. BERN., s. 6 in parvis. — ⁸ S. AUG., tr. 116 in Joan.

qua ratione infames lictores et probrosi milites (qui a professione sua degenerantes, munus carnificum exercere non erubescunt) adeo sunt temerarii, ut tempora ipsius per ludibrium et derisum ignominiosa et pœnosa corona cingere non dubitant?

3. — S. Joannes Baptista, de quo incarnata et eterna Veritas testatur¹, quod *inter natos mulierum non surrexit major Joanne Baptista*, præ nimia veneratio caput illud tangere non audebat, de quo dicitur²: *Caput Christi Deus;* et quando manus suas eidem ex obedientia imposuit, mox super ipsum præ reverentia aperti sunt cœli, et vox Patris auditæ, est acclamantis³: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Comparuit quoque in forma columbæ Spiritus Sanctus, et Angelorum Hierarchiæ ipsum adorantes, attonitæ circumstantes. Et tamen nunc, ut Taulerus pio meditatur⁴: « Contuere, ut benedictum caput ejus, etiam annunciantibus potestatibus cum tremore conspicendum, quodque venerandus Baptista contingere horribilebat, ab immittibus illis canibus exrcuciatum fuerit. » S. Machabæi in signum devotionis et honoris divino cultui exhibiti, ornaverunt faciem templi coronis aureis⁵. Quid igitur idem nunc dicturi essent, si viderent, quod templi illius figuratum in capite transfigeretur pungentibus spinis, in formam coronæ complexis, non solum ad majorem infligendum dolorum, verum etiam ad majus ei inferendum ludibrium siquidem postquam coronam spineam sacro ejus vertici imposuerint, tunc pridem majoribus, quam unquam antea, affectus fuit ludibriis, et sannis. Porro hasce derisiones contemplativus quidam scriptor in hæc verba meditatur: « Per summum ludibrium adoratur genuflexio, cum amara salutatione, Ave, Rex Judæorum, et mox ad extremum contemptum, et vilipensionem conspuerit in faciem, percutitur arundine in capite, cæditur alapis, protruditur pedibus, illuditur, blasphematur et infinitis sanguinis, irrisiōibus, sarcasmis, cachinnis, cum integræ strepitu et insolentia exagitatur, tanquam omnium mortalium sceleratissimus, ambitiosissimus, et vilissimus. » S. Bernardus verba illa Canticorum⁶: *Egredimini filiæ Sion, et videte Regem vestrum in diademate coronatum, quo coronavit eum mater sua*, ad propositum nostrum exponens, inquit, per hanc matrem intelligentiam esse Synagogam, quæ tamen hac occasione se erga illum magis quam unquam malevolam ostendit novercam; unde ait⁷: « *Coronavit eum noverca sua corona misericordie, et in hac est contemptibilis.* » Unde S. Augustinus ait⁸: « *Egreditur ad eos Je-*